

Vedlegg A - Instruks om utvelgelse til høyere militære stillinger

1. Virkeområde

- 1.1 Denne instruksen gjelder for utvelgelse til militære stillinger på brigader-/flaggkommandørnivå og høyere, samt stillinger på oberst-/kommandørnivå i Forsvarsdepartementet, militære stillinger i attachétjenesten og militære stillinger i kongehusets adjutantstab.
- 1.2 For militære stillinger i kongehusets adjutantstab, gjelder saksbehandlingsregler i pkt. 7.
- 1.3 For stillingene forsvarssjef, sjef Forsvarets operative hovedkvarter, sjef Forsvarsstab, sjef Etterretningstjenesten og sjef Militærmisjon i Brussel, gjelder saksbehandlingsregler i pkt. 8.

2. Formål

Utvelgelse av offiserer til høyere militære stillinger er sentrale strategiske beslutninger.

Instruksen skal derfor legge til rette for:

- en systematisk og tillitsskapende prosess for utvelgelse til høyere militære stillinger
- at den best kvalifiserte kandidaten velges
- at det er forutsigbare utvelgelseskriterier for potensielle kandidater
- et økt mangfold i Forsvarets ledelse
- at det arbeides aktivt for å øke andelen kvinnelige ledere
- at Forsvaret har et godt omdømme i utvelgelsesprosessen
- at beslutningene er dokumenterbare og sporbare
- at Forsvarsdepartementet og Forsvaret samarbeider tett omkring strategisk kompetansestyring og seleksjon

3. Myndighet

- 3.1 Kongen i statsråd utnevner alle militære embetsmenn i grad. Innstillinger om militære embetsutnevnelser skal foredras i statsråd av forsvarsministeren og ekspederes av ministeren i overensstemmelse med den beslutning som er fattet. Kongen i statsråd utnevner brigaderer/flaggkommandører og høyere gradsnivå, samt militære i kongehusets adjutantstab. Uavhengig av gradsopprykk, skal stillingene som forsvarssjef, sjef Forsvarsstaben, sjef Forsvarets operative hovedkvarter, sjef Etterretningstjenesten, sjef Hæren, sjef Sjøforsvaret, sjef Luftforsvaret og sjef Heimevernet innstilles til Kongen i statsråd.
- 3.2 Forsvarsministeren beordrer utnevnte brigaderer/flaggkommandører og høyere gradsnivå i stilling, jf. forsvarstilsatteforskriften § 2. Forsvarsministeren beordrer brigaderer/flaggkommandører og høyere gradsnivå i stilling ved beordring på samme gradsnivå.
- 3.3 Forsvarssjefen tilsetter oberster/kommandører i grad og forsvarsgren.
- 3.4 Oberster/kommandører i Forsvarsdepartementet, samt militære stillinger i attachétjenesten, er tilsatt i grad og forsvarsgren i Forsvaret og beordret i stilling i hhv. Forsvarsdepartementet eller attachétjenesten. Forsvarsdepartementet avgjør hvem som skal beordres i stilling i Forsvarsdepartementet og i attachétjenesten.
- 3.5 Forsvarssjefen beordrer oberster/kommandører og høyere gradsnivå til internasjonale operasjoner.
- 3.6 Midlertidig beordring til stilling på brigader-/flaggkommandørnivå og høyere gradsnivå skal godkjennes av Forsvarsdepartementet.
- 3.7 Søknader om tjeneste utover fastsatt aldersgrense, se. forsvarsloven § 45, avgjøres av Forsvarsdepartementet.

4. *Koordineringsmøter for fremtidige innstillinger eller beordringer*
Forsvarsdepartementet og forsvarssjefen/Forsvarsstaben skal minimum en gang i året avholde koordineringsmøter for å diskutere forsvarssjefens plan for lederutvelgelse til brigader-/flaggkommandørnivået og høyere.
5. *Kunngjøring av militære stillinger på brigader-/flaggkommandørnivå og høyere, samt stillinger på oberst/kommandørnivå som Forsvarsdepartementet har tilsettingsmyndighet for*
 - 5.1 For samtlige stillinger er det normalt et krav om gjennomført videregående officersutdanning. For stillinger på brigader-/flaggkommandørnivået skal erfaring fra Forsvarsdepartementet og Forsvarsstaben tillegges vesentlig vekt.
 - 5.2 Ved kunngjøring skal det foreligge en oppdatert stillingsannonse og stillingsinstruks for relevante stillinger.
 - 5.3 Alle ledige stillinger skal som hovedregel kunngjøres. Stillingene listet i pkt. 1.3 unntas som hovedregel fra kunngjøring. Se også pkt. 9.
 - 5.4 Kunngjøringen skal inneholde informasjon om at karantene og saksforbud kan ilegges iht. karanteneoven.
 - 5.5 Utkast til stillingsannonse skal godkjennes av Forsvarsdepartementet.
6. *Saksbehandlingsregler*
 - 6.1 Det skal tilstrebes størst mulig grad av åpenhet i utvelsesprosessen.
 - 6.2 Saksbehandlingen og beslutningene skal være sporbare i ettertid.
 - 6.3 Aktuelle kvinnelige kandidater til utlyste stillinger bør identifiseres og oppfordres til å søke. Moderat kjønnskvoltering skal benyttes. Kvinnelige kvalifiserte søkere skal alltid omtales i forslaget til innstilling.
 - 6.4 Sjefen for driftsenheter i Forsvaret, eller den vedkommende bemyndiger, har uttalerett for stillinger i egen organisasjon.
 - 6.5 De best kvalifiserte søkerne skal kalles inn til intervju.
 - 6.6 For stillinger på oberst-/kommandørnivå skal intervju gjennomføres.
 - 6.7 Forsvarsstaben utarbeider forslag til innstilling for stillinger på brigader-/flaggkommandørnivå og høyere. Forsvarsstaben innhenter innspill fra angjeldende driftsenhet i Forsvaret og relevant forsvarsgren. For behandling av stillinger på oberst-/kommandørnivå i Forsvarsdepartementet og militære stillinger i attachéjenesten, er rådet partssammensatt, jf. instruks for forsvarssjefens gruppe 1-råd.
 - 6.8 Forsvarssjefens gruppe 1-råd har en rådgivende funksjon overfor forsvarssjefen. Deres råd legges frem for forsvarssjefen som godkjenner et endelig forslag til innstilling.
 - 6.9 Forsvarssjefens forslag til innstilling sendes til Forsvarsdepartementet. Resultatene fra intervjuene skal fremgå av forsvarssjefens forslag til innstilling. Det skal fremgå at kandidatene som er foreslått innstilt er sjekket ut i forhold til varslingsaker.
 - 6.10 Forsvarsdepartementet foretar en selvstendig vurdering basert på forsvarssjefens forslag til innstilling.
 - 6.11 Forsvarsdepartementet fremmer forslag til innstilling til statsråden via departementsråden, og om nødvendig utarbeider forslag til innstilling til Kongen i statsråd, jf. pkt. 3.1. Det skal fremgå om forslaget til innstilling er i henhold til forsvarssjefens forslag.
 - 6.12 Forsvarsdepartementet meddeler Forsvarsstaben det endelige resultatet.
 - 6.13 Ved utnevnelsen eller tilsetningen skal det fastsettes en klausul i arbeidskontrakten om at karantene og saksforbud kan ilegges. Ved fratreden fra embetet eller stillingen skal FST informere den enkelte om plikten etter karanteneoven til å varsle Forsvarsdepartementet som tilsettingsmyndighet, ved tilbud om stilling eller verv utenfor statsforvaltningen eller dersom vedkommende etablerer næringsvirksomhet.

7. *Saksbehandlingsregler for militære stillinger i Kongehusets adjutantstab*
 - 7.1 Forsvaret utpeker kvalifiserte kandidater etter egne kriterier fastsatt av Forsvaret.
 - 7.2 De best egnede kandidatene blir intervjuet av Kongehusets adjutantstab.
 - 7.3 Den som innstilles som nummer en, får audiens hos Hans Majestet Kongen eller Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen.
 - 7.4 Etter audiensen sender Forsvarsstaben forslag til innstilling til Forsvarsdepartementet.
 - 7.5 Forsvarsdepartementet utarbeider forslag til innstilling til Kongen i statsråd.
 - 7.6 Forsvarsdepartementet meddeler Forsvarsstaben det endelige resultatet.

8. *Saksbehandlingsregler for tilsetting av forsvarssjef, sjef Forsvarets operative hovedkvarter, sjef Forsvarsstab, sjef Etterretningstjenesten og sjef Militærmisjon i Brussel*
 - 8.1 Forsvaret utpeker kvalifiserte kandidater til sjef Forsvarets operative hovedkvarter og sjef Forsvarsstab etter kriterier godkjent av Forsvarsdepartementet. Kriterier for tilsetting av forsvarssjef, sjef Etterretningstjenesten og sjef Militærmisjon i Brussel fastsettes av Forsvarsdepartementet. Alle aktuelle kandidater skal inngå i vurderingen.
 - 8.2 De best egnede kandidatene blir intervjuet av Forsvarsstaben, med unntak av kandidater til forsvarssjef, som intervjues av Forsvarsdepartementet. Kandidater til stillingen som sjef Militærmisjon i Brussel og sjef Etterretningstjenesten, intervjues av Forsvaret og Forsvarsdepartementet.
 - 8.3 Forsvarssjefens forslag til innstilling sendes til Forsvarsdepartementet. Forslag til innstilling til forsvarssjef utarbeides av Forsvarsdepartementet.
 - 8.4 Forsvarsdepartementet fremmer forslag til innstilling til Kongen i statsråd.
 - 8.5 Forsvarsdepartementet meddeler Forsvarsstaben det endelige resultatet.

9. *Momenter i utvelgelsesprosessen*
 - 9.1 I utvelgelsesprosessen skal det legges vekt på kandidatenes utdanning, erfaring og personlig egnethet, sammenholdt med kvalifikasjonskravene fastsatt i stillingsannonsen, jf. pkt. 5.
 - 9.2 I vurderingen av personlig egnethet skal bl.a. etiske holdninger og uklanderlig oppførsel vektlegges.
 - 9.3 Følgende momenter skal også inntas i kunngjøringen og tillegges vekt i utvelgelsesprosessen der de er relevante:
 - potensial til å innfri stillingens krav til resultater og måloppnåelse
 - dokumenterte lederegenskaper, herunder ledererfaring fra stillinger med selvstendig personell- og økonomiansvar
 - erfaring med og egnethet til å representere Forsvaret overfor det sivile samfunnet
 - erfaring fra stabstjeneste på nivå 1 for stillinger på oberst-/kommandørnivå
 - resultat- og måloppnåelse fra tidligere stillinger
 - erfaring fra internasjonal stab eller deltakelse i internasjonale operasjoner
 - eventuelle disiplinære eller strafferettslige reaksjoner
 - alder, jf. forsvarsloven § 44 andre ledd
 - potensial for å bekle stillinger på høyere nivå
 - moderat kjønnskvolterering
 - teamsammensetning, også mtp. forsvarsgrentilhørighet

10. *Beordring innenfor samme grad*

Det kan vurderes å sette inn offiserer uten fast stilling på søkerlistene på aktuelle stillinger som lyses ledige. I slike tilfeller skal kandidaten gjøres oppmerksom på dette etter samtale.

11. *Sanksjoner overfor militære embetsmenn*

Suspensjon og avskjed av militære embetsmenn besluttet administrativt av Kongen i statsråd eller gjennom avskjed ved dom, jfr. statsansatteloven § 31. Dersom det foreligger kritikkverdige

forhold hos en militær embetsmann som kan medføre avskjed, frabeordring eller disiplinær reaksjon, skal Forsvarsdepartementet konsulteres.

12. *Avskjed i nåde*

Etter statsansatteloven § 31 andre ledd er Kongen gitt adgang til å delegere sin myndighet til å gi avskjed etter oppnådd aldersgrense eller til å gi avskjed etter søknad, til departementet. Forsvaret sender frem anmodning om avskjed i nåde for sine embetsmenn til FD i forbindelse med fratreden. Begrunnelse for fratreden skal fremgå av anmodningen. Forsvarsdepartementet skal i forkant varsles om situasjoner der militære embetsmenn risikerer sanksjoner, herunder suspensjon og avskjed (administrativt eller etter dom). FD utarbeider normalt et avskjedsdokument som undertegnes av statsråden, som overleveres til Forsvarsstaben.

13. *Ikrafttredelse*

Denne instruksen trådte i kraft 20. oktober 2017, ble endret 23. august 2018, 1. september 2022 og 10. januar 2023. Siste endring 1. mars 2023.